

להחזיר לו אותן החוטין בעצמן אין זה נקרא שאלה אלא הלואה והרי הם כשלו ממש ולכן מותר להטיל אותם בבגד אפילו לכתחלה²¹.

ואפילו התנה עם המשאל שיהודי לו אותן החוטין עצמן אפ"ה אינן פסולין אלא אם כן אין המשאל יודע שהוא שואל אותם ממנו לשם ציצית רק שהוא סובר שרוצה לעשות בהם מלאכה אחרת²² אבל אם המשאל יודע שהשואל רוצה להטיל החוטין בבגד לשם ציצית ואדעתא דהכי השאלים לו מותר השואל להטילם בבגד ואפילו לכתחילה דהוה כאלו נתנה לו במתנה על מנת להחזיר וכמ"ש לעיל גבי טלית שאולה בסעף ז'²³:

מז טלית של שותפין חייבת בציצית²⁴ שנאמר²⁵ על כנפי בנדיהם וגו' לשון רבים לרבות של שותפין²⁶:

מז אם להחזיר בציצית מבגד לבגד ודין נקרע הטלית וכו' מ"ז סעיפים:

א מותר להחזיר ציצית מבגד זה וליתנם בבגד אחר²⁷ ואין בזה משום בזוי מצוה לבגד שמתדין ממנו²⁸ כיון שעושין מיד בבגד אחר:

ב ואם נפסק חוט אחד מהח' חוטין²⁹ אע"פ שנשתייר בו כדי עניבה אסור לכתחלה לעשותו בבגד אחר דקודם עשיית החוטין בבגד צריך להיות כל חוט מהח' חוטין ארוך ו"ב גודלן כמו שנתבאר בס"י ו"א ד:

ג ואם ירצה לקשור בחוט שנפסק עוד חוט אחר כדי להשלימה ל"ב גודלן הרשות בידו³⁰ ויכול לעשותה בבגד אחר אפילו לכתחלה משום הדקשירה החובה חיבור גמור כאלו הן חוט אחד ממש:

ד במה דברים אמורים שהקשירה מועלת³¹ לעשותה³² חוט אחד כשנקשרו קודם עשיית החוטין בבגד³³ אבל אם לאחר שהטיל החוטין בבגד נפסק חוט אחד מר' חוטין הארוכין ולא נשתייר בו כדי עניבה בענין שהציצית פסולה אין מועיל לו לתקנו ע"י שיקשור בו עוד חוט כיון שבגד נפסלה הציצית אין מועיל לו להכשירה אלא א"כ עושה מעשה בעיקר עשיית הציצית בבגד דהיינו שיתיר הציצית הפסולה מן הבגד ויקשור את החוט ויחזור ויטילה בבגד כבשרות אבל אם אינו עושה מעשה בעיקר עשיית הציצית בבגד אין קשירת החוט מועלת כלום שהרי אמרה תורה גדילים תעשה ולא מן העשוי כבר בפסול כמו שנתבאר בסיומן ו"ד ט עיין שם:

ה אסור להחזיר ציצית מבגד אם אין בדעתו להטילן בבגד אחר³⁴ מפני שהוא מבטל בהנם מצות בגד זה שמתיר אותם ממנה³⁵ אבל אם אינו מבטל מצותה כגון שהוא רוצה

קז יעטקי יוסף הלכות ציצית (הוכח בכ"י ס"א יא). לבוש

ס"א יא סעף ז.

קח ח"א שם.

קט ולנורסתני צ"ל ג.

קי שו"ע סעף ה.

קי"א במדבר מו, לח.

קי"ב לבוש סעף ה.

סימן טו

א מנחות מא, ב. ורשב"ם הלכות ציצית פ"א ה"ג. מור

ושו"ע סעף א. וכ"ה במדבר ר"ה מותר לדתור.

ב לבוש סעף א. וראה רש"י מנחות שם ר"ה דילמא. ועי'

הע"כ תקי ע' 26. תקיב ע' 20. תקי ע' 21.

ג ח"א ס"ק א. ח"א ס"י יב ס"ק ג.

ד סעף ה. וראה לעיל ס"י יב סעף א.

ה ח"א שם.

ו ח"א ס"י יב ס"ק ג. וראה ח"א ס"י מו ס"ק א.

ז בכת"י לעשותו.

ח בכת"י כשקשורו.

ט סעף יוש"ג.

י תוס' שבת כב, א ד"ה רב. ושו"ע לבוש סעף א.

יא ח"א ס"ק ב. וראה תוס' מנחות מא, ב ר"ה רב. מ"ז

ס"ק ב.

הלכות ציצית טו

לעשות מהבגד בגד אחר שלא יהיה לה' ד' כנפות¹ או שהוא רוצה למכרה לנכרי מותר להתיר הציצית ממנו כיון שאז אין הבגד בר חיובא אינו מכלל שום מצוה ממנו בהתרת הציצית (ולכן מותר להתיר הציצית ממלת של מתים²) (ועיין ביו"ד סי' שנ"א³).

וכל שכן אם הוא מתיר הציצית ממנו כדי לעשות בו ציצית אחרים יותר יפים⁴ או מפני שנפסק אחר מהראשונים⁵ והוא רוצה להטיל בו ציצית אחרים שלמים אע"פ שהציצית הראשונים כשרים מכל מקום רשאי להתירם⁶ ולהטיל ציצית אחרים תחתיהם:

ז אין יכול ליקח הכנף כמו שהוא עם ציצית התלויים בה ולתפרה בבגד אחר⁷ ואפילו אינו נוטל כנף הבגד לבדו⁸ אלא חותך חתיכת בגד גדולה סביב הכנף ותופרה עם הכנף שבה שהציצית תלויה בו בבגד אחר שיש בו ג' כנפות אסור לעשות כן ואם עשה כן הרי הציצית הזאת שהוכאה מכנגד אחר פסולים שנאמר⁹ ועשו להם ציצית על כנפי בנדיהם שבשעת עשיית הציצית על כנף צריך שיהיה הכנף מחובר לעיקר הבגד¹⁰ ואז פוטרין הציצית את הבגד אבל זו הציצית שהוכאה מכנגד אחר כיון שבשעת עשייתה בהכנף לא היה הכנף מחובר להבגד זה לכן אינה פוטרת את הבגד הזה עד שיתיר אותה מן הכנף ויחזור ויטילנה בו לאחר שיהיה הכנף מחובר לבגד זה:

ז כמה דברים אמורים כשאין בחתיכה היא שמכויא מכנגד אחר שיעור מלית שהייתב בציצית¹¹ שיתבאר בס' מ"ז¹² אבל אם יש בה שיעור מלית שהייתב בציצית אין צורך להתיר הציצית ממנה (א) כשיתפרנו בבגד אחר¹³ שיש בו כבר ג' ציצית תלויים¹⁴ שהרי

קונטרס אחרון

(א) כשיתפרנו בבגד אחר שיש בו ג' ציצית תלויים בו אע"פ שהט"ז¹⁵ לא כתב כן, משום דציצית שבחלק זה נפסלו מחלק האחר כיון שהם פרודים זה מזה עיין בארי היטב¹⁶. ומכל מקום המגן אברהם¹⁷ לא סבירא ליה הכי, דאם כן היה אוסר לחזור ולתפור שני החלקים שנפרדו זה מזה כמו שאוסר הט"ז מטעם הנזכר לעיל. ובאמת לא סבירא ליה להמגן אברהם כן, כדמוכח מדבריו בסעיף קטן ד מה לי וכו' חלק לשנים וכו', עיין שם דמירי כשתחר ותופר השני חלקים אשר נתפרדו. וכן דעת הש"ע בסעיף ד כמו שכתב הט"ז עצמו בסעיף קטן ד, והוה לשונו משמע כאן שמפרש נקדע כולה נפסק מהבגד כו' ומשמע אפילו הציצית הישנים עד כאן לשונו. וכן באמת דעת הרא"ש¹⁸ ורבנו ירוחם¹⁹ אליבא דרב עמרם²⁰ עיין בית יוסף²¹. רק התוספות²² לא סבירא ליה הכי, וכן הנימוקי יוסף²³ לפירוש הט"ז²⁴, ואף הם לא סבירא להו כסברת הט"ז

- יב מ"א ס"ק ג. מ"א ס"ק ד ודי אפרים שם.
 יג כג סעיף א.
 יד מ"א ס"ק ג.
 טו לבוש סעיף א. מ"ז שם. עולת תמיד ס"ק ב. מ"א שם.
 וכו' בספרו ר"ה מותר להניח. וראה חקרי הלכות ח"ה
 כה, א.
 טז מ"א שם. עולת תמיד שם.
 יז אבל לא להחכם. וכו' בספרו "לא יפקעה אלא יתורה" וש"נ.
 יח מנחות מא, א. ורש"י שם ר"ה נמקום. מור וש"נ עיין סעיף ב.
 יט מנחות שם. לבוש סעיף ב. עולת תמיד ס"ק ד.
 כ בסדרב מור, לה.
 כא רש"י שם. ראש הלכות ציצית סי' יא. שו"ע ולבוש שם.
 כב ספר המאורות הלכות ציצית (ר"ה) ולא יבא אפילו אמת על אמת. וראה לבוש שר ס"ק ב ממשמעות

מ"א ס"ק ג. מ"א ס"ק ד ודי אפרים שם.

כג סעיף א.

כד ט"ז ס"ק ג. מ"א ס"ק ד.

כה מ"א שם (עיי' בס"א מ"א ס"ק א). וראה פרי הארץ ח"א

א"ח סי' ב (הובא בבאר היטב ס"ק ד).

כו ס"ק ג.

כז ס"ק ד.

כח ס"ק ד.

כט הלכות ציצית סי' יא.

ל נתיב שי ח"ג (קס"ב).

לא הובא בענין הלכות ציצית שער ב חלק שני. וראה

שכלי חלקי הלכות ציצית תשובות הגאונים.

לב ר"ה נקדעה.

לג מנחות מ, ב ר"ה שמא.

לד הל' ציצית ר"ה חזן לאלש.

לה ס"ק ד.

הלכות ציצית מו

סז

בשעת עשיית הציצית היה הכנף מחובר לעיקר הבגד והיינו לחתיכה זו כיון שיש בה שיעור מלית או היא נקראת עיקר הבגד.

ואין צריך לומר שאם אינו רוצה לתפור החתיכה הריא שיש בה שיעור מלית בכגד אחר¹⁷ אלא רוצה להתעטף בה לבדה שא"צ להתיר ממנה הציצית הראשונה אלא מטיל בה עוד ג' ציצית ומתעטף בה:

ה' מלית מצוייצת כהלכתה שחלקוה לב' חלקים ובכל חלק יש בו שיעור מלית שהיובת בציצית ונשאר לכל חלק ציצית א' או ב' ונמלק לחזור ולתפרם כבראשונה א"צ להתיר הציצית ולחזור ולהטילם כשיתפרם¹⁸ שהרי לא נפסלו הציצית במה שחלקו הטלית לשתים כיון שהציצית נשארו תלוין בחתיכת בגד שיש בו שיעור מלית ויש בה ד' כנפות לכן ערין שם ציצית כשרים עליהם אלא שנתפרדו הציצית זו מזו ואין הפרדה זו פוסלתין¹⁹ שהרי כל הציצית שבעולם מטילין אותן בכגד זו אחר זו:

ט' במה דברים אמורים שבכל חלק וחלק לבדו יש בו שיעור מלית שהיובת בציצית אבל אם בחלק אחד ממנה אין בו שיעור מלית אי כשירצה לחזור ולתפרם צריך להתיר הציצית מהחלק שאין בו שיעור מלית ולחזור ולהטיל אחר שיתפרם²⁰ שהרי הציצית הזאת

קונטרס אחרון

שבכאן, שהרי נימוקי יוסף¹¹ כתב שהציצית נפסלה משום שלא נשתתיר שיעור כנף ולסברת הט"ז אפילו אם נשתתיר שיעור כנף היא נפסלה מחלק ב' שנפרד ממנה הכנף, (או) [אלא ודאין] דלא נפסלה (כ"כ) [בכך] אלא משום דלא נשתתיר שיעור כנף, ולהתוספות משום דאין בכנף שיעור טלית, ואם כן הציצית אין צריך כלל לכנף זה, והוי כמו הטיל למוטלת שבאותה סוגיא²⁰, דהוי תעשה ולא מן העשוי, אבל אם יש בכנף שיעור טלית לא נפסלה הציצית שבו כמו שכתב הרשב"א²¹.

עיין בית יוסף¹² דמשמע בהדיא כמו שכתבתי¹⁰, שהרי כתב הבית יוסף¹³ אם תפרו כשר, דלא חשיב כמאן דפסק עד כאן, וכיון שבדין זה לא נזכר בתוספות¹⁴ שישתייר שלשה גודלין, לכן פסק כרבינו ירוחם¹⁵, אבל הנימוקי יוסף¹⁶ דמיייר קודם התפירה, וזה נזכר בהדיא בתוספות דלא חשיב חיבור פחות משלשה גודלין, והוא הדין לפי שיטת הנימוקי יוסף אם לא נשתתיר שלם כשיעור כנף שמתחבר קצת לא חשיב חיבור פחות משלשה גודלין כסברת ההוספות לפי שיטתם. ולכן תמה הרבה¹⁷ על מהר"י אבוהב שהכשיר לפי הנימוקי יוסף אם נשתתיר כל שהוא עיין שם היטיב ודו"ק. ואף שהבית יוסף קשיא ליה שם דלמא לא מתכשר עד שישתייר הרוב שלא יקרע, מכל מקום כתבתי שדי בשלשה גודלין אף אם נקרע תוך שלשה גודלין לרוחב הבגד, כיון דלסברת התוספות סגי הכי כמו שכתב הבית יוסף, ולהתוספות אף אם נקרע תוך שלשה גודלין ברוחב הטלית כשר, אם נשתתיר שלשה גודלין באורך הטלית, וגם יש לצרף סברת הרבינו ירוחם.

מא מנחת מ, ב.
מב ש"ת ח"א סי' ר"ח.
מג ד"ה נקדקע.
מד כמעיק יא שאם אין באורך מקום חיבורה כרוחב ג' גודלין הרי היא כמפורדת לגמרי מן המלית.
מה ברין דנקרע הכנף מן המלית ואין בו במקום שצדציצית תלויה בו ג' גודלין על ג' גודלין, ונשתתיר כל שהוא שלא נפרד הבגד מן המלית לגמרי.
מו מנחת מ, ב ד"ה שטא.
מז נתיב סי' ח"א (קס"ב).
מח הלכות ציצית ד"ה תוך שלש.
מט ככ"י ד"ה וכתב.

לו ש"ת דשב"א ח"א סי' ר"ח. שו"ע סעיף ג, לפי פ"י הב"ח ופ"ו שם סק"ג.
לז ש"ת הרשב"א ושו"ע שם, לפי פ"י רמב"ו משה סי' י. הובא בב"ז סק"ד נתי"א ס"ק ד.
לח ר"ב (ש"ע סעיף ג) (לענין המשול) ציצית אחרת בחלק המלית שירוצה להתעטף בה, שאינו צריך להתיר הציצית הראשונה). לחם המדות הלכות ציצית מ"ק כג.
לט ע"י קליא סק"א שגמירש כן ברברי התוספות מנחת מ, ב ד"ה שטא, וברברי הנימוקי יוסף הלכות ציצית ר"ה ת"ח – לפי הט"ז ס"ק ד עיי"ש. עיין ב"י (ד"ה נקרעה שגמירש את דברי הנימוקי יוסף באופן אחר). מ שם ד"ה תוך שלש.

כבר נפסלה בעת שנחלקה המלית לשתיים מפני שהיתה תלויה בחתיכה שאין בה שיעור מלית והיא פטורה מן הציצית לגמרי וכיון שכבר נפסלה הציצית שוב אינה מתבשרת ממילא ע"י מה שיתפור את כ' החלקים זה אל זה כיון שאינו עושה מעשה כגוף הציצית [ו]התורה אמרה גרילים תעשה ולא מן העשוי כבר בפסוקי:

י כמה דברים אמורים כשחתך את המלית לב' חלקים מופרדים או שנקרע לב' חלקים מופרדים אבל אם לא נתפרדו [החלקים] לגמרי אלא הם מחוברים זה לזה מעט אם יש בחיבור ההוא כרוחב ג' גודלן¹⁰ הרי הם כאלו הם מחוברים לגמרי ולא נחלקו כלל ולכן כשרוצה לחזור ולתפרם אין צריך להחיר הציצית אפילו מן החלק שאין בו שיעור מלית.

אבל אם אין בחיבור ההוא רוחב ג' גודלן הרי הם החשובים כנפרדים לגמרי¹¹ ולכן כשיתפרם צריך להחיר הציצית מהחלק שאין בו שיעור מלית ויחזור ויטילה לאחר התפירה:

יא אבל יש אמורים¹² שהציצית לא נפסלה כלל בשביל שהיא תלויה בחתיכת כנגד שאין בה שיעור מלית כיון שהיא תלויה בכנף כדרך כל הציצית התלויות בכנף ולכן אם יש בקרן של החתיכה ההיא שנחתכה או נקרעה מן המלית ג' גודלן על ג' גודלן שזה שיעור הראוי להיות נקרא כנף הרי הציצית התלויה באותה החתיכה עומדת בכשרותה ולא נפסלה כלל ולכן א"צ להחירה מן החתיכה ולחזור ולהטילה אחר שיתפרנה אבל אם אין בקרן של אותה החתיכה מקום שהציצית תלויה בו ג' גודלן על ג' גודלן אפילו לא נפרדה החתיכה לגמרי מן המלית אלא עריון נשאר מן החתיכה למלית אם אין באורך מקום חיבורה כרוחב ג' גודלן הרי היא כמופרדת לגמרי מן המלית ונפסלה הציצית התלויה בה¹³ מפני שהיא תלויה בדבר שאין נקרא כנף כלל ולכן כשיודעה לתפור החתיכה עם המלית צריך להחיר הציצית הפסולה התלויה בה ולחזור ולהטילה בה או שיעשה בה ציצית הרשה.

ולענין הלכה (ב) יש להחמיר כסברא הראשונה היכי דאפשר¹⁴ אבל אם אי אפשר בענין אחר כגון שאותה הציצית שנפסלה נפסק בה אחד מהחוטין ונשתתיר בה כדי עניבה

קונטרס אחרון

(ב) ולענין הלכה בו' הנה השי"ע¹⁵ השמיט הסברא הראשונה שכתבתי בפנים¹⁶, והיא סברת התוספות¹⁷, וסבירא ליה דאפילו נקרע לגמרי למעלה משלש, כיון שיש כמה שנקרע שיעור כנף כשרה הציצית הישנה, והיינו כפירושו דהגמרא יוסף¹⁸ לפי שכן דעת הרמב"ם¹⁹ כמו שכתב בבית יוסף²⁰ עיין שם, ולכן כתב בענין ב' דכנף זה לא היה בבגד זה כו', והוא מפירוש רש"י²¹, ומשמע דאם היה מבגד זה היה כשר. וכן משמע ממה שכתב בסוף סעיף ד' וירא שמים ויצא את

נח ראה ש"ע ולבוש סוף סעיף ה' וכו' בסורו ד"ה ואם לא נקרע, אלא ששם הוסף ריעה אמצעית, דכשנפסק לגמרי נפסלה, אבל מני בחיבור משוה וכו'.

10 סעיף ד'.

11 סעיף י'.

12 מנחות ב, ב ד"ה שפא.

13 הלכות ציצית ד"ה חוץ לשלש.

14 הל' ציצית פ"א ד"ה.

15 ד"ה נקרעה.

16 מנחות מא, א ד"ה ממקום אחר.

ג בדלעול סי' י סעיף י' וש"ג.

17 תוספות שם. נמוקי"ש לפי המ"ז שם.

18 ובסורו ד"ה. וכן אם נקרע כתב ריה"ק רן אם הקרע מופלש מנדי האחד עד השפה ועד בכלל אבל אם נשתתיר כל שהוא שלם כשפת המלית אפילו אם יש קרע ארוך מאד כשרה ואין צריך לתפור וש"ג.

19 ניווקי יוסף שם — לפי הביי' (ד"ה נקרעה) עיי"ש.

20 פסקי י"ד מנחות מא, א.

21 תוספות שם (ועי' ק"א).

הלכות ציצית מו

סמ

שאנע"פ שהיא כשרה מ"מ אי אפשר להתירה מן הבגד ולחזור ולהטילה כמ"ש בראש הש"ס¹⁰ וציצית אחרים אינן מצויין כלל יש לסמוך על סברא האחרונה:

יב אם נחנק או נקרע הכנף ונפרד לגמרי מן הטלית¹¹ ואין בו במקום שהציצית תלויה בו ג' גודלין על ג' גודלין שיעור הראוי להיות נקרא בגד יש אומרים¹² שאותו הכנף נפסל מלהטיל בה ציצית אפילו אם ירצה להתירו אותה הציצית התלויה בו ולהטיל בו ציצית אחרת הדרשה אחר התפירה משום דארתו הכנף כיון שאין עליו שם בגד שהרי אין בו ג' על ג' גודלין לכן אין התפירה מועלת לו לחברו עם הטלית ואנע"פ שהוא מחובר בו הרי הוא נחשב כמפורד ממנו ואינו נחשב בכלל הטלית¹³ והציצית התלויה בו אינה פומרת את הטלית אפילו הטיל בו את הציצית לאחר שהפרו עם הטלית שהרי אין הציצית תלויה במלית כלל והרי הבגד הזה נחשב לאחר התפירה כמו הגדיל (שקורין לייסמ) שכתוב בס' יא"ט שאין ממליין בו ציצית מפני שאינו נחשב מכלל הטלית ואנע"כ הוא עולה לשיעור ג' גודלין ולשיעור מלא קשר אגודל עיין שם¹⁴.

ואנע"פ שיש חולקין על סברא זו¹⁵ מ"מ במקום שאפשר יש להחמיר¹⁶:

יג כמה דברים אומרים שנפרד הכנף לגמרי מן הטלית אבל אם לא נפרד ממנו לגמרי אנע"פ שאין באורך מקום חיבורם ג' גודלין מ"מ כיון שגשאר מחובר מעט¹⁷ מועלת לו התפירה שיתפרנו במלית יהיה נחשב על ידי כן בכלל הטלית ולכן הציצית שטול בו אחר התפירה פומרת הטלית הוזה לדברי הכל:

יד ונהגין לתפור התיכת בגד בכנפי הטלית¹⁸ משום דרוכ בגדים אפילו חדשים יש בהן תפירה תוך ג' אגודלין לשפת הבגד ולסברא הראשונה שנתבאר בסמוך¹⁹ אין להיות שום התיכת בגד הפורה תוך ג' גודלין לשפת הבגד במקום המלת הציצית לכן נותנין במקום המלת הציצית התיכת בגד של ג' גודלין על ג' גודלין שאין בה שום תפירה כרי שיהיה הציצית תלויה על מקום הראוי להיות כנף ואפילו אם החתיכה הדיא שנותנין בכנפות הטלית היא של עור אין בכך כלום²⁰ שהרי הטלית של בגד וכנפיה של עור הייבת בציצית כמ"ש ס' יו"ד ע"ה:

קונטרס אחרון

כולם היכי דאפשר, משמע דסבירא ליה ההלכה כדברי המיקל יותר, והיינו הנימוקי יוסף והרמב"ם, אלא הדייא שמים יחמיר לעצמו. ומכל מקום כיון שהט"ז פסק בסעיף קטן (ג) [ד] כהתוספות כמו שכתבתי לעיל²¹, לכן כל אדם צריך להחמיר, וכמו שכתבתי לעיל²².

עא רבינו יוחנן תנב יש ח"ל שו"ע סעיף ד. וז"ל מ"ק יא. ובסדרו מבואר שהפסולין אוסרים בכל מקום

שהקרע נפולש מצדו האחד עד השפת, אפי' לא נפסק לגמרי (אם אורך הקרע הוא יותר מרוחב אצבע ומחצה שהוא רוב שיעור הכנף) ויש"נ.

עב מ"א מ"ק ד. ומנהג ה"ב"ד שכנפות הטלית תפורים מתחת בכוש (אנ"ק ח"ב ע' לז).

עג סעיף כ.

עד ב"י ס' יא (ר"ח תנב במדכז). מרדכי הלכות ציצית (כ' תתקמב) בשם תוספות שאנן.

עה סעיף ה.

עו סעיף ז.

עז סעיף יא.

סג סעיף ב.

סד שו"ע סעיף ד.

סה עישור הלכות ציצית שער ב ח"ב ורא"ש הלכות ציצית ס' יא בשם רב עמרם נאון רבינו מנחם במדרש לקח

מוב מנה פרשת שלח. שו"ע ס"ד.

סו ע"י הקרי הלכות ח"ט ע' כה.

סז סעיף יט.

סח סעיף כ. וראה שם סעיף כא.

סט נמוקי יוסף הלכות ציצית ר"ח רובו חוץ לשלש פסק הרי"ד בנהגות נא. א. מסקי הרי"ז הלכות ציצית דין

חמי ציצית אות ד.

ע וז"ל בסדר ר"ח אבל לתיר.

הלכות ציצית מוזמו

מוז אם נקרע כנף הטלית מהנקב שהציצית תלויה בו ולמטה ער שפת הטלית¹⁰⁰ אם קדמה הטלית ציצית בכנף להקרע שאותה הציצית היתה שם בשעת הקרע כשרה אע"פ שאין שם שיעור מלא קשר אגודל¹⁰¹ מפני ששיעור זה לא נאמר אלא בשעת עשיית הציצית בכנף כמו שכתוב ס' יא⁹⁹.

ואם נקרע ונשתתיר כל שהוא ותפרה ואח"כ הטיל בו ציצית כשרה¹⁰² אע"פ שאין שם הרחקת שיעור מלא קשר אגודל לבר ממקום התפור¹⁰³ מפני שהתפירה חשובה חיבור לענין שיהיה מקום התפור נחשב בשלם לגמרי אפילו לפי הסברה הראשונה שנתבאר בסמוך¹⁰⁴ כיון שנשתתיר כל שהוא שלא נקרע:

מוז אם נקרע הכנף במקום הראוי להטיל בו ציצית¹⁰⁵ דהיינו תוך ג' גודלין לשפת הכנף ולמעלה ממלא קשר אגודל משפת הכנף יש אומרים¹⁰⁶ שאפילו אין שם אלא קרע משהו לא יתפרנו בחוט הראוי לציצית כגון אם הטלית של פשתן לא יתפור את הקרע בחוטי פשתן רק בחוטי משי או שאר מינים ואם הטלית של משי לא יתפרנו בחוטי משי ואם הטלית של צמר לא יתפרנו בשל צמר אלא בשל משי¹⁰⁷ או בשאר מינים ואיסור זה הוא גזירת חכמים שמא ישתתיר מחוט התפירה ויניחנו שם בכנף לשם ציצית ויוסף עליו ו' חומין דהיינו ג' חומין ארוכין ויכפול כל א' לב' וחוט א' קצר וקשרנו בראש החוט שנשתתיר מהתפירה¹⁰⁸ וחוט זה הוא פסול מפני שלא נטווה לשם ציצית¹⁰⁹.

ולפי סברה זו אפילו אין שום קרע בכנף רק שתופר סביב הנקב שהציצית תלויה בו כדי שלא יתרחב הנקב¹¹⁰ וכן התופר חתויבת בגד בכנפי הטלית אם הוא תופר בחוט שראוי לעשות ממנו ציצית לזו הטלית צריך לזהר שלא תהא שום תפירה תוך ג' גודלין לשפת הכנף ולמעלה ממלא קשר אגודל משפת הכנף מטעם שנתבאר אע"פ שיש חולקים על סברה זו מ"מ יש להחמיר במקום שאפשר¹¹¹ ואפילו לסברה זו אין איסור אלא א"כ תופר בחוט לבן¹¹² אבל בחוט צבוע אין לחוש שמה יצרפנו לשאר חוטי הציצית דעכשיו אין נזהרין כלל לעשות ציצית צבועים¹¹³:

מוז שיעור טלית ובו ב' סעיפים:

א שיעור טלית שהיית בציצית¹¹⁴ שיעור חכמים¹¹⁵ אם הוא גדולה כל כך שקמן שהגיע לכלל חינוך מצות ציצית דהיינו שהוא בן ט' שנים¹¹⁶ שאו הוא מתהלך לברו בשוק ומליתו עליו וא"צ לשמור טליתו שלא יאבד ממנו¹¹⁷ ואם הוא מתכסה בה ראשו ורוב אורך

צא תרומת הדשן ס' מו. שורע סעיף ו. וראה מ"א ס"ק יג.
צב כדלעיל ס' ט סוף סעיף מ.

סימן טז

א מור. שורע ולבוש. ובסודר ד"ה ורחוב המלית: אמה של תורה בו כל האורך שתי אמות לבר מבית הצואר בו ובקטנים שהגיעו לחינוך בו אפשר להקל בו אמה על אמה כלבר. וכל ששיעור הזה של הרוחב ואורך המלית קטן צריך להיות כולו מופשט בו ולא יתקפל בו וגם נכון לזהר בו שיהיה הרוחב ממוסר בו.

ב מנחות מ. ב.
ג מ"א ס"ק א. ובסודר ד"ה ובקטנים 'דהיינו מבין שש שנים'. וראה לקמן ס' ז ס"ד.
ד כ"י.

עא שורע סעיף ה. וכה' בסודר ד"ה אם לארה.
עב מ"א ס"ק מ.

פ סעיף יח.

פא שורע ולבוש שם.

פב מ"ז ס"ק ה.

פג סעיף יב.

פד שורע סעיף ד.

פה רש"י מנחות מ"א, א. שרית הרא"ש כלל ב ס' יא.

פו וכה' בסודר ד"ה אם לארה.

פז מ"א ס"ק א.

פח מ"א ס"ק ה.

פט שורע סעיף ו.

צ שורע שם. וראה שורע סעיף ד.